

Małgorzata Maria Żoła

*kierownik Pracowni Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego,
biegły z zakresu kryminalistycznej rekonstrukcji wypadków drogowych*

Sprawozdanie ze specjalistycznego szkolenia „Przyczyny pożarów w pojazdach silnikowych na paliwo ciekłe i gazowe”

W dniu 28 czerwca 2013 r. w Warszawie w siedzibie Polskiego Związku Motorowego odbyło się specjalistyczne szkolenie dotyczące pożarów pojazdów silnikowych. Zostało ono zorganizowane przez PZM Holding Sp. z o.o. Spośród 45 osób, które wzięły w nim udział, 27 miało certyfikaty rzeczoznawcy samochodowego wydane przez Centrum Certyfikacji Rzeczoznawców PZM. Szkolenie spełniało wszelkie warunki określone przez PZM w ramach nadzoru nad certyfikacją. Były to pierwsze tego rodzaju zajęcia.

Podczas ośmiogodzinnego szkolenia, które poprowadził bryg. mgr inż. Eligiusz Starzyński, starszy wykładowca z Zakładu Badania Przyczyn Pożarów Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, uczestnicy zapoznali się m.in. z problematyką przepisów przeciwpożarowych, roli organów procesowych w toku ustalania przyczyn pożarów, śladów kryminalistycznych charakterystycznych dla pożaru, przyczyn pożarów w pojazdach samochodowych z uwzględnieniem miejsca zainicjowania procesu spalania. W trakcie zajęć omówione zostały również kwestie dotyczące wpływu budowy pojazdu na powstanie i rozwój pożaru oraz zagrożeń, jakie niosą materiały wykorzystywane do budowy pojazdów. Osobno omówiono wpływ przyczyny pożaru na przyjęcie odpowiedzialności ubezpieczeniowej. Bez wątpienia najbardziej interesującą częścią szkolenia okazała się prezentacja dotycząca badania pożarów pojazdów samochodowych na wybranych przykładach z praktyki. Uczestnicy po analizie zdjęć samochodu osobowego, ciężarowego oraz autobusu mogli zastosować wiedzę zdobytą podczas szkolenia i przekonać się, na ile będzie im ona przydatna w ich codziennej pracy.

Pożary pojazdów silnikowych są to zjawiska wyjątkowo niebezpieczne, zwłaszcza gdy do zaistnienia takiego typu zdarzeń dochodzi w trakcie jazdy; zdrowie i życie kierowcy i pasażerów są bezcenne. Wówczas straty w postaci uszkodzonego pojazdu pozostają bez znaczenia. Najczęściej dochodzi do pożarów samochodów osobowych. Niejednokrotnie trudno jest jednoznacznie określić przyczynę pożaru i wskazać sprawcę lub sprawców. Czasami jest

to wypadkowa wielu sytuacji. Błędem jest wskazywanie niejako z góry kierującego pojazdem jako sprawcy podpalenia bez dogłębnej analizy całokształtu zgromadzonych w sprawie danych, w tym pochodzących z miejskiego monitoringu. Współczesne samochody z uwagi na różnorodność stosowanych w toku ich konstrukcji materiałów są urządzeniami, których działanie oparte jest na funkcjonowaniu zaawansowanej elektroniki. Co prawda producenci pracują nad udoskonalaniem wyposażenia tak, aby było ono w jak najmniejszym stopniu palne, jednak nie zmienia to faktu, że główne elementy konstrukcyjne pojazdu, które mają wpływ na powstanie bądź rozwój pożaru to: nadwozie (wykonane coraz częściej z tworzyw sztucznych), silnik, układ wydechowy, układ (zespół) napędowy oraz układ elektryczny paliwowy. Proces opiniowania nad ustaleniem przyczyny bądź przyczyn pożarów jest komplikowany i często żmudny. Dużo w tej sytuacji zależy od umiejętności i wiedzy funkcjonariuszy Straży Pożarnej przybyłych na miejsce zdarzenia oraz członków ekipy dochodzeniowo-śledczej.

W mojej ocenie zajęcia dotyczące omawianej problematyki powinny zostać wpisane na stałe do listy szkoleń obowiązkowych policjantów (w szczególności techników kryminalistyki), rzeczoznawców/biegłych techniki motoryzacyjnej i ruchu drogowego, a także pracowników towarzystw ubezpieczeniowych. Szkolenia organizowane przez PZM Holding Sp. z o.o. są ogólnie dostępne, nie są przeznaczone wyłącznie dla osób posiadających certyfikaty rzeczoznawcze. Liczba miejsc jest jednak ograniczona z uwagi na warunki sali wykładowej. Organizatorzy, a w szczególności kierownictwo CCR, po konsultacjach planują uruchomienie kolejnych szkoleń, o czym można się przekonać, wchodząc na stronę internetową www.pzm.pl.